

המפקד פרק שלישי בבא מציעא

לז.

עין משפט
גד מצוה

לה א מיי פיד מהל
גולה ואברה הל' י
סמנ עשין עב טושי' ע"מ
סי שסה סעי' ב:
ב מיי פיד מהל טעון
וגעט הט' ר':
לו ג מיי פיד מהל
שלה ופקדון הל' ד
ועי' ג'מ"ג סמנ עשין פמ
טו"ש ע"מ סי' ש סעי'
ס:
לז ד מיי פיד טו"ש ע"מ
סעי' ב:
לח ה ר מיי פיד טו"ש ע"מ
סעי' א:
לז ג מיי פיד מהל גולה
ואברה הל' י סמנ
עשין ע"מ סי' ש סעי'
סשה סעי' ב:

מוסף רש"י

א"כ מה מופסיד
הומאי. ולמה יודה הכי
קרב את שנו, אלא הכל
יהא מונח. ויפסד הרמאי
(ג'ע"ד ב). מניח גיילה
ללא צע לטעויו (ללא צע
לזיה וקני מניח לפשו
שזה הנעלם ס' הוא ב"ב
ג'). בבא לצאת ידי
שמים. ואע"ג דבי דינא לא
מנן מחייבי ליה אלא מנת
לפניהם. מייזי ליה עונס און
יזלא עד שישלם לפניהם,
דכא לאו נעלם אהדיה
(ב"ב קד').

רבינו הגנאל (תמשך)

רבינו ארישא דמתני' דתנן
בטרף בימות גזל אחד מהן
ואינו יודע אי זה מהן
גזל מניח גיילה בינייהן
ומסתלק דברי ר' טרופין
וכו'. אלמא מספיקא לא
מפיקין ממונא. ואסיק'
מרקמי התם ומודה ר'
טרופין באומר לשנים
לגזלתי לאחד מכם מנה
ואינו יודע למי מכם שנותן
לזה ק' ולזה ק' ש"מ מתני'
דהבא ר' טרופין היא קשין
אהדי. ופריקי התם גבי
גזל אחד מהן כשחובעין
אותו [אמר] שמניח גיילה
ביניהן ואומר להן הנה היא
מונחת לפניכם מי מכם
יברר שהיא שלו יטלנה
אבל הכא במשנתנו
בבא לצאת ידי שמים
דקמיני שהורה מפי עצמו
ואין חובעין אותו אלא
ביד (אמר) [אמרין ליה]
אין לך דרך לצאת
ידי עיבדיה אלא אם
תתן לזה ק' ולזה ק'

גוף מהמשה. לא שייך הק פלוגתא לפלוגתא דרבי יוחנן ורבי
הוא דפ' השולל (לקמן דף 15:) צברי ושמה דאפי' לר"ט דלמחר
מניח גזילה צינייהס היינו משום דיודע צודאי שלא גזל לכולם רק
לאחד אבל צרי ושמה יודה דצרי עדיף ואפי' לר"ע דלמחר ישלם

לכל אחד ואחד היינו משום שיודע
צודאי שהוא חייב לאחד מהם אבל
גבי צרי ושמה יודה דפטור שאינו
יודע שהוא חייב כלל:

דקתני עצה ומודה ר"ב. ה"ה

ד"ה"מ למפרך מצרייתא
אמאי מודה אלא ניחא ליה למפרך
ממתניתין דיבנות אמתיטין (א' 4):
התם דקא תבעי ליה הכא בבא
צציאת ידי שמים. לכאורה

נראה דשהתם לא צריך לשינוי קמאי
לדין חילוקו לא כדכ' אחד לז' כריכות
ורישא דנותן מנה לזה ומנה לזה
צצא ללאת ידי שמים וסיפא דקתצעי
ליה יהא מונח און מדלא קמאר
אלא התם דקא תבעי ליה משמע
דלא הדך משנוייא קמא וכן לקמן
(ע"ג 3) דפריך נמי וניי אמר רבא
צ' כריכות פ"ל למידק שמוע דלא
הדך ציה לכך נראה דכולה מתני'
איירי צצא ללאת ידי שמים ולכך
צרישא דהוה ליה למידק נותן לזה
מנה ולזה מנה צצא ללאת ידי שמים
וסיפא דצכרך אחד כיון דלא ה"ל
למידק אפילו צצא ללאת ידי שמים
אינו חייב ולצרי טרופין נקט צרישא
צצוי של אחד מכם ולא נקט אחד
מכם לרבנות דאפילו שמא ושמה
נותן לכל אחד ואחד צצא ללאת
ידי שמים ולר"ע נקט צצוי דמשמע
שמא ושמה לכך אינו חייב אלא
ללאת ידי שמים דלמחר קמא (סס)
דצשמא ושמה אינו חייב לכל אחד
ואחד לר"ע שמוע מניחא נקט צצוי דלי
הס עלמן הפקדו אס כן מסתמא
תצעי ליה וה"ל צרי ושמה ואפילו
מדינא חייצין לר"ע דמתניתין אמאי
כר"ע נמי דקאמר לקמן (סס) ממאי
דמתני' דהכא ר"ע היא ועוד דהלכה
כר"ע מתצירו וצפיקא דלא נקט
שני אצויכיס הפקדו לרבנותא לא
תני הכי דלע"ג דטענו צרי פטור
אפילו ללאת ידי שמים ואפי' לר"ע
כיון דלא פשע דלא הוה ליה למידק
ולא מחייב ר"ע מדינא אלא צצרי
ושמה והיכא דהוה ליה למידק
אזל צשמא ושמה אפי' צצני כריכות
אינו חייב אלא ללאת ידי שמים
והיכא דלא הוה ליה למידק פטור
אפי' ללאת ידי שמים ואפילו צצרי
ושמה ואפי' דצפרק הגזל קמא (צ"ק
דף קג: ושם קד. ד"ה שגבו) קלמרי
מעשה צחסיד אחד שצא לפני ר"ט
ואמר ליה הנח דמי מקחך צינייהס וכי
לא צעי מסיד ללאת ידי שמים ויזיל
דר"ט אמר ליה שך הדין (ואפי' ה"ה
התם דפריך אמתיטין דקתני הגזל
מתצירו שוה פרוטה ונשצע לו ויליכנו
אחריו אפילו למדי ומוקי כר"ע כו'
ומאי איראי נשצע אפי' הודה נמי

מודה

אף צראשונה. צשילס ולא רצה לשצע כיד זה נותן למוך קיסו
כפילו של זה אלא יחזיר הכפל לצעלים: סצבר שילס. קודס
סנמלס הגנצ וקנה כפל דלמחר מעיקרא אדעתא דהכי אמאי
לידיה: מרתני' שהוה מפי עצמו. והוילי והוה מפי עצמו. ובגמ'

מפרש טעמא מנה הוה: זה אומר
מאחיס שלי. לאחר זמן כצצאו ליטול
פקדוני: מה הפסיד הרמאי. א"כ
לא יודה לעולם על האמת: מסוך
הגזול יצברנו: גמ' מספיקא מפקיני
ממונא. דקתיני נותן לזה מנה ולזה
מנה: ולא אמריני. כצוה מצצע וזה
אומר איני יודע אס כך אס לצכרך
אוקי ממונא צמוקת נצצע זה שלא
נפסידנו ממונו ויהא מונח עד ציצא
אליהו: רישא. דחד צצראל הפקיד
אללו והוה ליה כצנים שהפקידו
אללו צצני כריכות כלומר זה שלא
צפני זה דה"ל למידק מי הפקיד
אללו מנה ומי מאחיס: סיפא.
שהפקידו לו שנייהס זה צפני זה
ה"ל כמי שנאמניס זה על זה להפקיד
שני פקדונס מצרור צמד דלית
ליה למידק מה יש לזה מצרכו ומנה
יש לצצירו ואע"ג דלא כך אחד הוה
מיהו כיון שהפקידו זה צפני זה
גילו דעתן שלא חשדו זה את זה לומר
שמא צצירו יצצע המאחיס: ומסני'

דהכא ממאי דר"ע היא. דתקשי כך
דלמא ר"ע היא דפליג נמי צצהיה
ואומר לא זו דלכך מנולאמו מדי
עצירה עד שישלם גזילה לכל אחד
ואחד: דקתני עלה דהיה כי. אלמא
מודה ר"ע צצא ומאי שנה: ומסניני
הס דקצעני ליה. והוה און חפך
ליתן אלא און הדין מספיקא לית לן
לחוביה לכל חד וחד: הכא צצא
ללאת ידי שמים. ומאלי צצ למך
מנה יעשה ולא יענש דשהת ודאי
אמריני ידי שמים לא ילאת עד
שתתן לשנייהס שאס תהא מונחת
עד ציצא אליהו נמלס הגזול
מפסיד על ידך: דיקא נמי. דטעמא
דמתני' צצא ללאת ידי שמים מן
הטוש ולא מן הדין מדתלי טעמא
צבורה מפי עצמו שלא היה ארס
מוצעו כלום משמע שהוה צא
לימלך: והלה מה טוען. לכל אחד
דקתני מניח גזילה צינייהס ומסתלק:
לוח

- (א) [לעיל דל. ט] (ב) צ"ב
- (ג) [לעיל ג. ד] (ד) צ"ק
- קג: בימות קמא;
- (ה) [קידושין מה: וס"ג].
- (ו) דלמא ר"ע היה ס'ל'
- (ז) וי"ע 'תוס' שנת עט:
- ד"ה והא' (ח) [נבטו']
- דפרק הגזל שס כתבו עוד
- א"י אפי' ללאת י"ש און
- חייב ל"י טרופין אלא בגזול
- אבל צפקרון ומקם דלא
- עשה אסורה לא כי ע"ש
- ועיין רש"י.

הגרות הב"ח

(א) 'תוס' ד"ה דקתני וכו'
אמתיטין דהבא סס"ד:

גליון הש"ס

מתני' אלא הכל יהא
מונח. עיין גיטין דף
מד ע"ג 'תוס' ד"ה
גיטין: נברא פקדון
אגזל דרמית. עיין גיטין
דף כמ ע"א 'תוס' ד"ה
ממונא: 'תוס' ד"ה דקתני
וכו' היה ד"ה'ט' למפרך.
וכה ע"ג ע"ב ע"ג
ועיין בתוס' ע"ג ד"ה והא':

רבינו הגנאל

ואסיקא שמואל אמר
חלוק ר' יוסי אף בראשונה
בהא דתתן למי ששולם
למי שהפקדון אצלו חלוק
עליו ר' יוסי ואומר אינו
משלם אלא לבעל הפקדון
ואין הלכה כשמואל דהא
ר' יוחנן פליג עליה ר' יוחנן
בהדיא אמר ר' יוחנן
מודה ר' יוסי בראשונה
שאינו משלם אלא למי
שהפקדון אצלו. וקיימא לן
כר' יוחנן ודוסינן בעלמא
שמואל ר"י הלכה כו'
יוחנן וכל שכן ר' אלעזר
דחלמיר קטן הוה לגבי ר'
יוחנן: מתני' אמר למנחם
גזולתי אחד מכם מנה
ואינו יודע איזהו נותן לזה
מנה ולזה מנה. ומקשי
עלה ומספיקא מפקדון
מונח וכו'. ורמיניה טיש
שהפקדו אצל אחד זה
מנה וזה מאתיס וכו'.
דוחא פקדון אגזל או
רמית. ורמי פקדון אפקדון
דתנן (בבסיפא) [בירשא]
דמתני' דהבא או אבוי
של אחד מכם הפקדו
אצלי מנה נותן לזה
מנה ולזה מנה מנה שוהיה
מפי עצמו אימא סיפא
דהא מחייבי שמים שהפקדו
אצל אחד כו'. ופריק
רבא רישא היה לו בעת
שהפקיד אצלו לומר לו
מה מסך וכיון שלא
דקדק לידע איזה מהן הוא
המפקידו אצלו איהו אפסיד
נפשיה לפיכך משלם לזה
ולזה. סיפא כגון שנותין
הפקידו צרווחותין ביהדי
וכל אחד רואה כי הצור
אחד גדול שיש בו מאתיס
והאחד קטן שאין בו
אלא ק'. יכול למימר
מי שהפקדון אצלו כיון
דחזיתי דאין מקפיד בעל
הצורו הגדול לומר דע כי
הצורו הגדול שלי הוא
הקטן לחבירו אמינא כיון
דלא דידיק אהדי מהיימי
לפיכך לא דקדקתי. תוב

למודק יסיפא נעשה כמי שהפקידו לו בכרך אחד דלא הוה ליה למידק כגון
דאפקידו תרווייהו בהדי הדדי בחד זימנא דאמר להו אנת גופייכו לא קפדיתו
אהדדי אנא קפידנא ורמי גזל אגזל קתני הכא אמר לשנים גזלתי לאחד מכם
מנה ואינו יודע איזה מכם או אביו של אחד מכם הפקיד לי מנה ואינו יודע
איזהו נותן לזה מנה ולזה מנה ורמיניה ג' גזל אחד מהמשה ואינו יודע
איזה מהן גזל זה אומר אותי גזל וזה אומר אותי גזל מניח גזילה ביניהם
ומסתלק דברי ר"ט אלמא מספיקא לא מפקיני ממונא ואמריני אוקים
ממונא בחוקת מריה וממאי דמתני' דהכא ר"ט היא דקתני עלה דהיהא מודה
לזה מנה ולזה מנה גזלתי לאחד מכם מנה ואינו יודע איזה מכם שנותן
נמי דקתני שהורה מפי עצמו שמוע מנה אמר מר התם דקא תבעי ליה
והלה מה טוען רב יהודה אמר רב הלך שותק רב מתנה אמר רב הלך
צווח

דמניא מודה ר"ט כו' ומאי פריך והא אוקמי צבייתא דמודה ר"ט צצא ללאת ידי שמים ומתני'
מיירי ללאת ידי שמים להביא קרצין וקא אמר אס רוצה להביא קרצין למדי דתנן הציא אשמו עד שלא הציא גזלו לא
יזל לכך פריך דבלא צצועה ולא קרצין כרצין להביא גזלו למדי אס רוצה ללאת ידי שמים: